

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณ เพียรเสมอ

ภาษา
language

ภาษาศาสตร์
linguistics

ลักษณะทั่วไปของภาษา

1. ภาษาหมายถึงภาษามนุษย์
2. ภาษาหมายถึงภาษาพูด
3. ภาษามีโครงสร้าง
4. ภาษามีระบบกฎเกณฑ์แน่นอนในตัวเอง

ลักษณะทั่วไปของภาษา

5. ภาษาเป็นสิ่งที่สมมติว่าแทนความหมาย
6. ภาษามีจำนวนประโยคไม่รู้จบ
7. ภาษามีลักษณะเป็นสังคม
8. ภาษาเป็นสิ่งที่ศึกษาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

กิจกรรม สร้างประโยคไม่รู้จบ

ให้นักศึกษาแต่งประโยคให้ยาวที่สุด ภายในเวลา 10 นาที
โดยขึ้นต้นด้วยประโยค...

เมื่อวานอาจารย์นิบบอกว่า...

pneumonoultramicroscopicsilicovolcanoconiosis

เกิดจาก 7 หน่วยคำ ดังนี้

pneumono ปอด (จากภาษากรีก **πνεύμων**)

ultra สุดยอด

microscopic เล็กจิ๋ว⁺

silico ซิลิกา

volcano ภูเขาไฟ

coni ฝุ่น (จากภาษากรีก **κόνη**)

-osis suffix บอกอาการป่วยหรือโรค

รวมความหมายจาก 7 หน่วยคำก็จะแปลว่า "โรคทางปอดที่เกิดจากฝุ่นภูเขาไฟที่เป็นซิลิกาขนาดเล็กลจิ๋วสุดๆ"

GREENLAND

CANADA

UNITED STATES

MEXICO

BRAZIL

PERU

VENEZUELA

COLOMBIA

BOLIVIA

PARAGUAY

URUGUAY

CHILE

RUSSIA

KAZAKHSTAN

CHINA

INDIA

AUSTRALIA

ALGERIA

LIBYA

EGYPT

IRAQ

SAUDI ARABIA

CHAD

NIJERIA

SOUTH AFRICA

INDONESIA

MALAYSIA

PHILIPPINES

ตระกูลของภาษา

1. ตระกูลภาษาที่มีวิภัตติปัจจัย (Inflectional Language)
2. ตระกูลภาษาคำติดต่อ (Agglutinative Language)
3. ภาษาตระกูลคำโดด (Isolating Language)
4. ตระกูลภาษาคำควบมากพยางค์ (Polysynthetic Language)

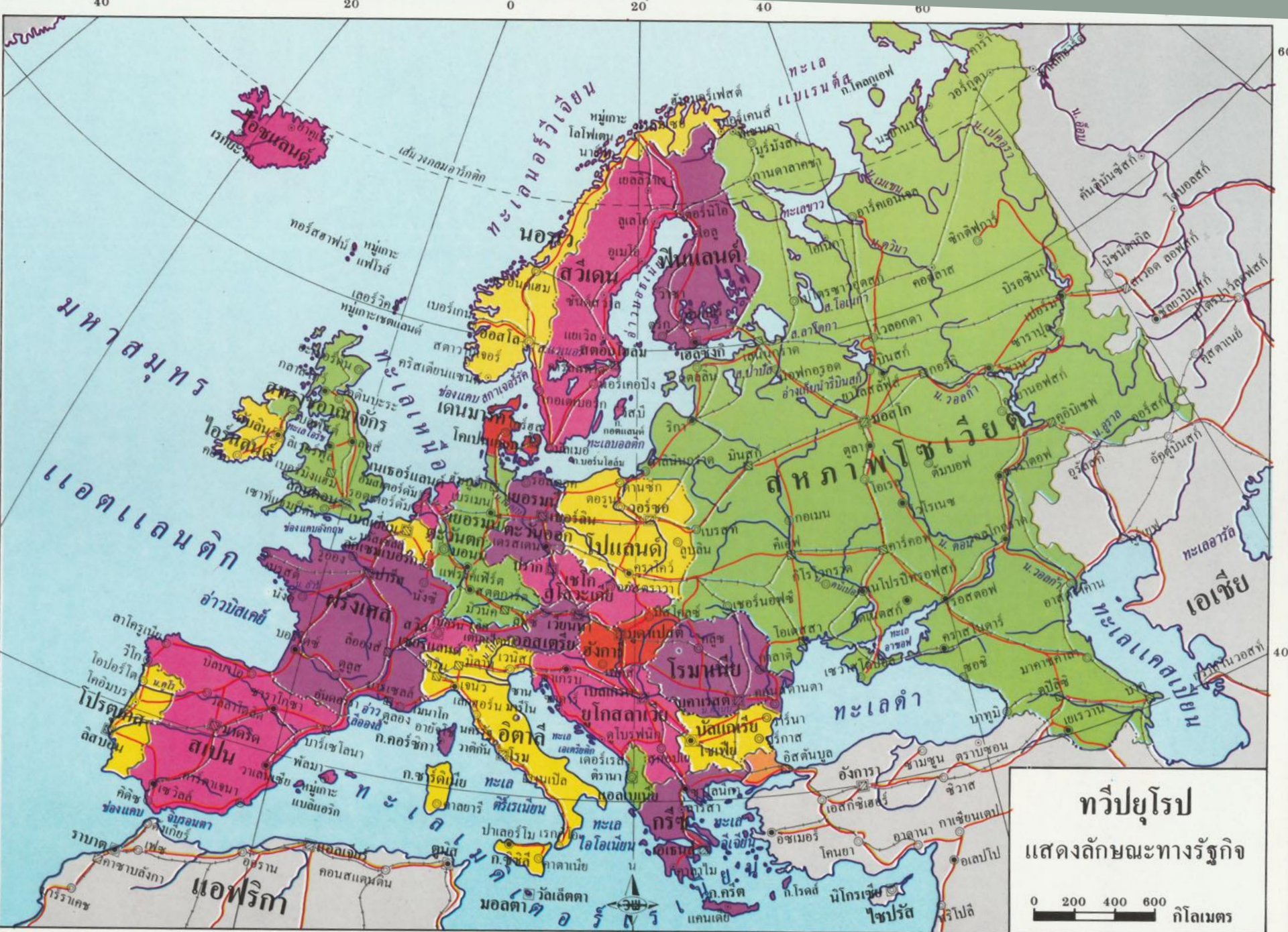

ภาษาที่มีวิภัติปัจจัย (Inflectional Language)

ภาษาที่อยู่ในตระกูลภาษาที่มีวิภัติปัจจัยรูปภาษาจะมีคำ
เติมเป็น “ธาตุ” ธาตุ คือ คำดั้งเดิมในภาษาซึ่งไม่ได้ใช้พูด เมื่อจะนำ
ธาตุไปใช้ต้องแปรรูปธาตุด้วยการประกอบปัจจัยและวิภัติก่อน
ปัจจัยคือคำประกอบหลังธาตุ วิภัติคือคำลงท้ายเมื่อแปรรูปของธาตุ
ด้วยการประกอบส่วนหน้าและส่วนหลัง แล้วจึงนำไปลำดับใน
ประโยค

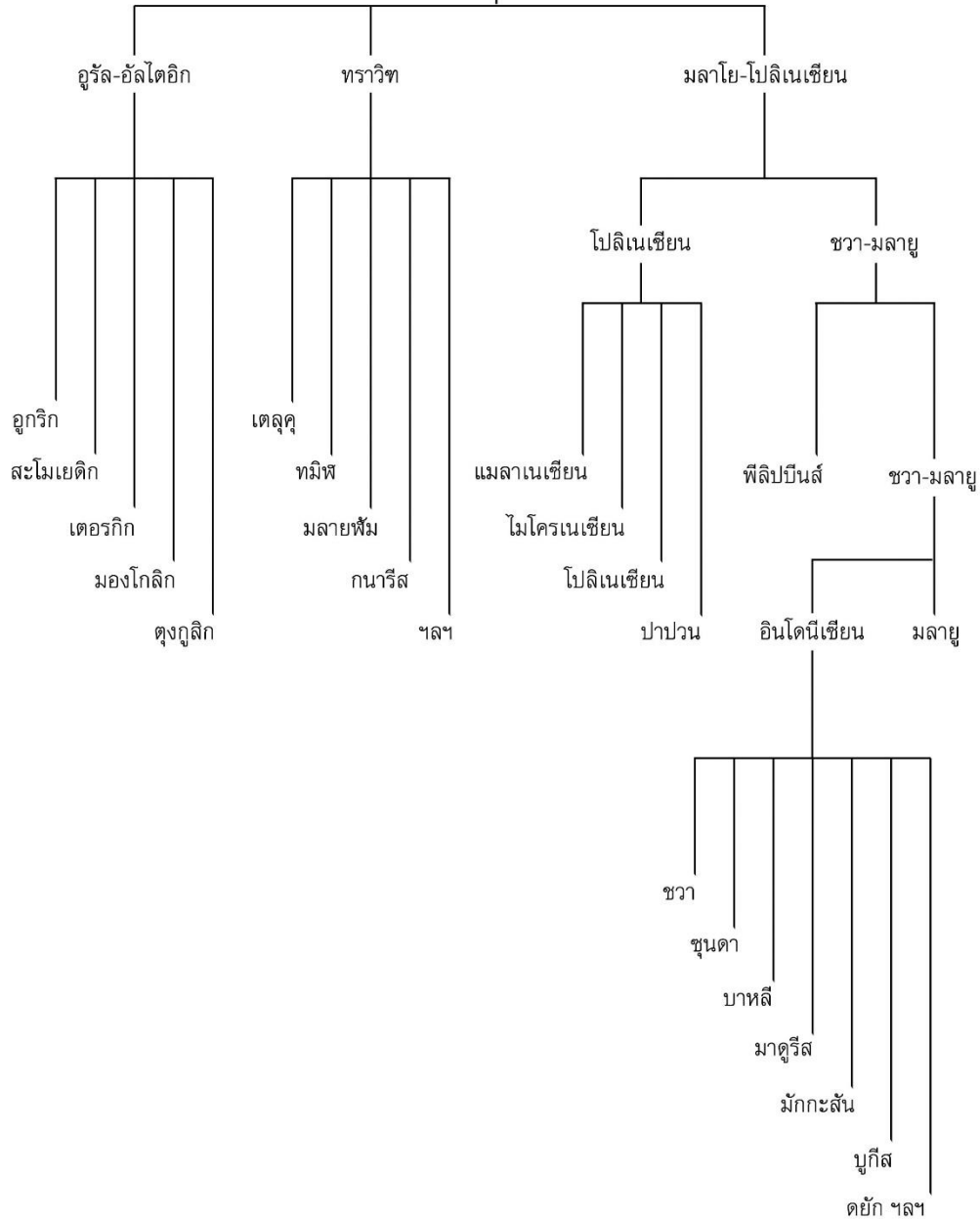
ทวีปยุโรป
แสดงลักษณะทางรัฐกิจ

0 200 400 600
กิโลเมตร

ภาษาคำติดต่อ (Agglutinative Language)

ตระกูลภาษาคำติดต่อ ได้แก่ ภาษาที่มีคำเติมเป็นตัวตั้ง โดยคำเติมจะคล้ายกับธาตุ แต่ต่างกับธาตุตรงที่ธาตุนำไปใช้เป็นคำพูดในภาษาตามลำพังไม่ได้ แต่คำเติมใช้เป็นคำพูดในภาษาได้ แล้วนำ คำเติม (affix) ไปเติมเข้ากับคำเดิม ถ้าคำเติมนั้นอยู่ข้างหน้าคำ เรียกว่า อุปสรรค (prefix) ถ้าเติมกลางคำเรียกว่า ปัจจัย (suffix)

ตระกูลภาษาคำติดต่อ

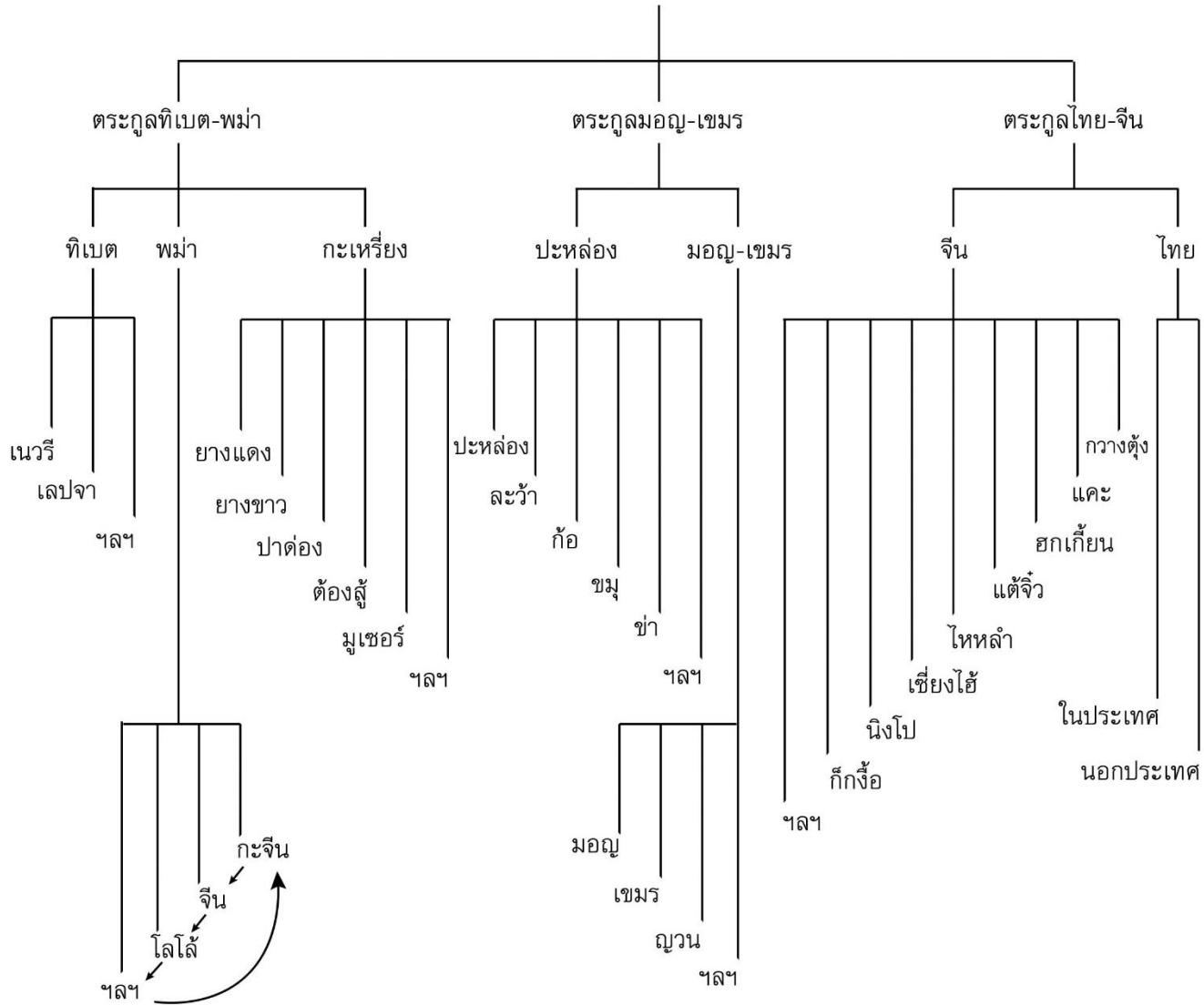
ตระกูลภาษาคำควบมากพยางค์ (Polysynthetic Language)

ตระกูลภาษาคำควบมากพยางค์เป็นการนำคำหลาย ๆ คำมาต่อกัน คำที่นำมาติดต่อกันนี้เท่ากับเป็นคำทั้งประโยค เสียงของคำเมื่อนำมาต่อกันบางทีก็กร่อนหายไปบ้าง ภาษาที่อยู่ในตระกูลนี้ เช่น ภาษาคินเดียนแดง ภาษาแม็กซีโก ภาษาเอสกีโม ภาษาชาวพื้นเมืองในทวีปอเมริกาใต้ เป็นต้น

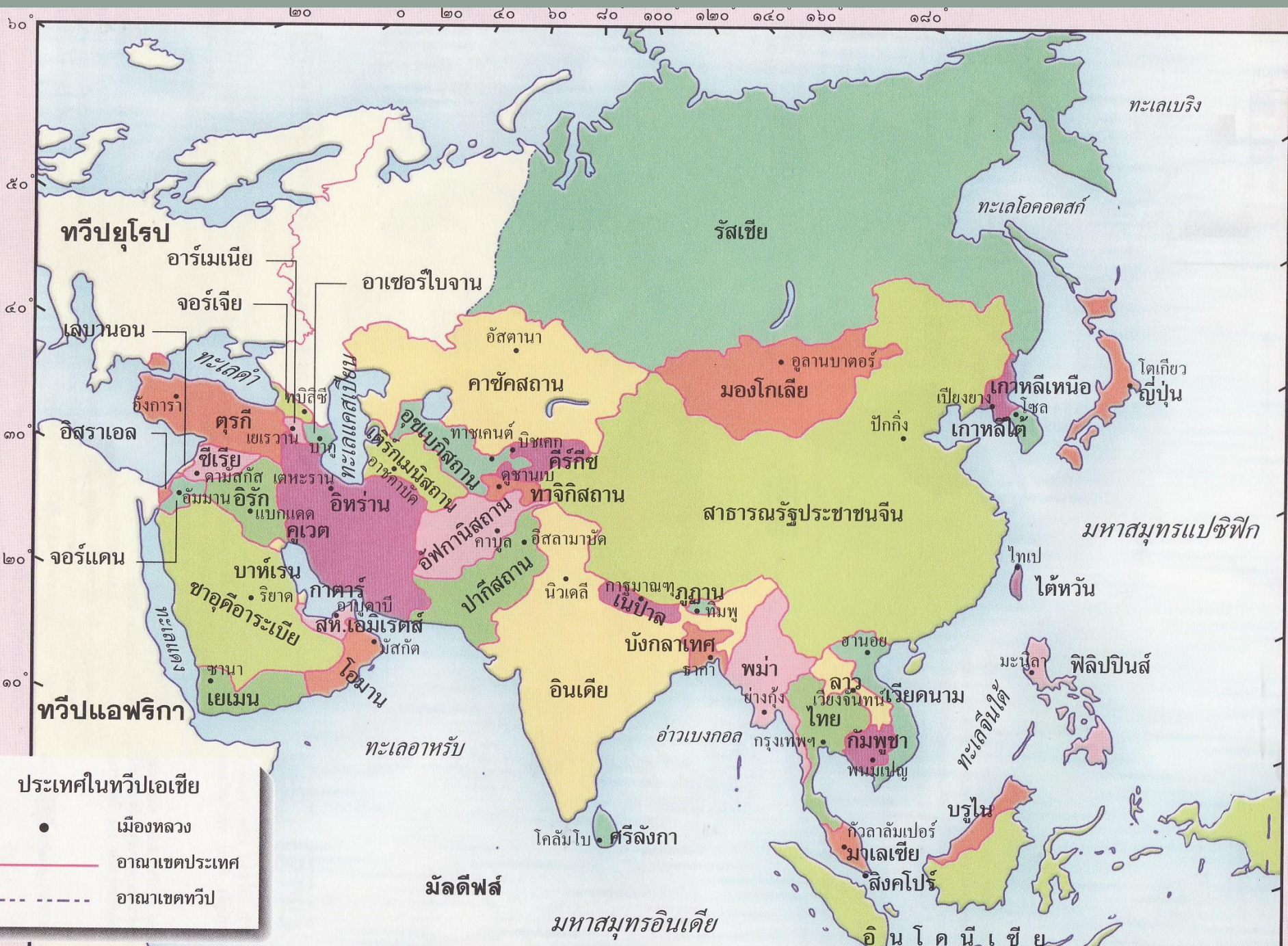
ภาษาตระกูลคำโดด (Isolating Language)

ภาษาคำโดดเป็นภาษาที่นำคำไปใช้ในภาษาได้โดยลำพัง เมื่อนำคำไปประกอบเป็นประโยคจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำ เพื่อให้เข้ากับวิภัติปัจจัย คำที่อยู่ในประโยคทุกคำมีอิสระในตัวเอง ไม่ผูกพันกับคำอื่น

ตระกูลภาษาคำโดด

ทวีปยุโรป

อาร์เมเนีย
จอร์เจีย
เลบานอน
อิสราเอล
จอร์แดน

อาเซอร์ไบจาน

อัสตานา
คาซัคสถาน

รัสเซีย

มอสโก
มองโกเลีย

ทะเลโอคอตสค์

ทะเลเบริง

เกาหลีเหนือ
เกาหลีใต้
ญี่ปุ่น
ไต้หวัน

ทวีปแอฟริกา

อียิปต์
จอร์แดน

ทวีปเอเชีย

ประเทศในทวีปเอเชีย

- เมืองหลวง
- อาณาเขตประเทศ
- - - - - อาณาเขตทวีป

อิหร่าน
อิรัก
คูเวต
บาห์เรน
กาตาร์
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
เยเมน
โอมาน
ปากีสถาน
อัฟกานิสถาน
เนปาล
บังกลาเทศ
อินเดีย

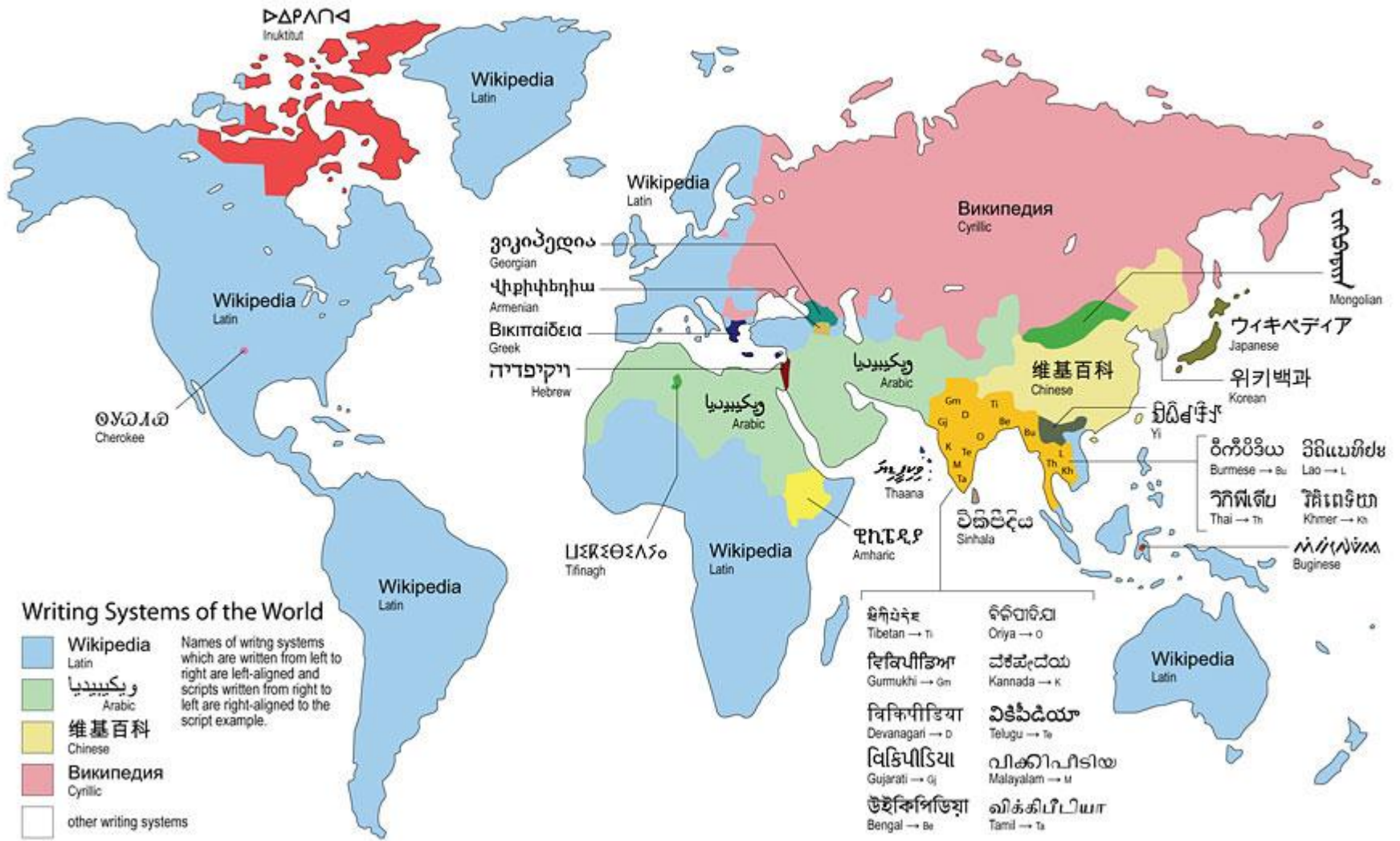
คาชีกีสถาน
คีร์กีซ
ทาจิกิสถาน
คีร์กีซ
อัฟกานิสถาน
ปากีสถาน

สาธารณรัฐประชาชนจีน
ทิเบต
มองโกเลีย
มองโกเลีย
เนปาล
บังกลาเทศ
อินเดีย

เวียดนาม
ลาว
ไทย
กัมพูชา
พม่า
เวียดนาม
ลาว
ไทย
กัมพูชา
พม่า

ฟิลิปปินส์
มาเลเซีย
อินโดนีเซีย
บรูไน
ติมอร์-เลสเต

ᐃᐃᐃᐃᐃ
Inuktitut

Wikipedia Latin

Wikipedia Latin

Википедия Cyrillic

ვიკიპედია
Georgian

Վիքիփեդիա
Armenian

Βικιπαίδεια
Greek

ויקיפדיה
Hebrew

ᏍᏏᏏᏏ
Cherokee

Wikipedia Latin

Wikipedia Latin

ቢደደፀፀፀፀ
Tifinagh

ويكيبيديا
Arabic

ويكيبيديا
Arabic

维基百科
Chinese

ウィキペディア
Japanese

위키백과
Korean

ᠶ᠋ᠢᠨᠳᠢᠰᠤᠰᠤᠨ
Yi

ဝီကီပီဒီယ
Burmese → Bm

ວິເວຍທິຍ
Lao → L

ᦅᧄᦺᦑᦟᧄ
Thai → Th

វិគីពេទ្យ
Khmer → Kh

ᠪᠦᠶᠢᠨᠳᠢᠰᠤᠰᠤᠨ
Buginese

ᠲᠠᠭᠠᠨ
Thaana

ዋኪፒዲያ
Amharic

විකිපීඩිය
Sinhala

མིག་ཡི་རྩེ།
Tibetan → Tl

ବିନିପାରିଂ
Oriya → O

ԳՐԱԿԻՆԻՍ
Gurmukhi → Gm

ವೆಸಪ್ಪೇದಯ
Kannada → K

विकिपीडिया
Devanagari → D

విశిషిడియా
Telugu → Te

વિકિપીડિયા
Gujarati → GJ

വികിപീഡിയ
Malayalam → M

উইকিপিডিয়া
Bengal → Be

விக்கிபீடியா
Tamil → Ta

Wikipedia Latin

ความหมายของภาษาศาสตร์

“จุงเบย” ศัพท์เกรียนใจไทย แปลว่าอะไรกันนะ?

น่ารักจุงเบย

คิดถึงจุงเบย

น่ากินจุงเบย

ฮาจุงเบย

เหงาจุงเบย

เซ็งจุงเบย

ด้ายจ๋า!

ไปมอຍกัน

โหลงาๆ

ลักษณะสำคัญของภาษาศาสตร์

1. ภาษาศาสตร์มีความเป็นเชิงพรรณนา
2. ภาษาศาสตร์เป็นวัตถุวิสัย
3. ภาษาศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์
4. ภาษาศาสตร์เป็นสากลลักษณะ

สาขาวิชาของภาษาศาสตร์

ภาษาศาสตร์ทั่วไป (General Linguistics)

1.1 ภาษาศาสตร์พรรณนา (descriptive linguistics)

1.1.1 สรวิทยา (phonology)

1) สัทศาสตร์ (phonetics)

1.1) สรีรสัทศาสตร์ (articulatory phonetics)

1.2) กลสัทศาสตร์ (acoustic phonetics)

2) สรศาสตร์ (phonemics)

สาขาวิชาของภาษาศาสตร์

ภาษาศาสตร์ทั่วไป (General Linguistics)

1.1.2 ไวยากรณ์ (grammar)

1) วจีวิภาค (morphology)

2) วากยสัมพันธ์ (syntax)

1.1.3 อรรถศาสตร์ (semantics)

1.2 ภาษาศาสตร์เพิ่มพูน (generative grammar)

1.2.1 ทฤษฎีแห่งการปริวรรต (transformational theory)

1.2.2 ทฤษฎีแห่งการลำดับชั้น (stratificational grammar)

สาขาวิชาของภาษาศาสตร์

ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (Historical Linguistics)

ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ ได้แก่ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยศึกษาในเรื่องของเสียง ไวยากรณ์ และความหมาย ศึกษาตัวอักษรตระกูลต่าง ๆ และการเปรียบเทียบภาษาที่ใกล้เคียงกันเพื่อดูว่ามีความสัมพันธ์กันเพียงไร ซึ่งเรียกว่าภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ (comparative linguistics) เป็นการศึกษาตัวเขียน คำต้องห้าม เป็นต้น

สาขาวิชาของภาษาศาสตร์

ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Linguistics)

ภาษาศาสตร์กับการสอน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ

จิตภาษาศาสตร์ (psycholinguistics)

สังคมภาษาศาสตร์ (sociolinguistics)

มานุษยภาษาศาสตร์ (ethnolinguistics)

คณิตภาษาศาสตร์ (mathematical linguistics)

ภาษาศาสตร์เชิงคอมพิวเตอร์ (computational linguistics)

ประโยชน์ของภาษาศาสตร์

1. ภาษาศาสตร์ฝึกให้ผู้เรียนใจกว้าง มีใจเป็นกลาง
2. ภาษาศาสตร์ฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลและเป็นระบบ
3. ภาษาศาสตร์ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอื่น ๆ ได้ง่ายและลึกซึ้งขึ้น
4. ความรู้ภาษาอย่างเดียวน่าจะไม่เพียงพอที่จะประยุกต์ใช้กับงานบางอย่าง